

Media ja lehdistö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 40/20
Luxemburgissa 2.4.2020

Tuomio yhdistetyissä asioissa C-715/17, C-718/17 ja C-719/17
Komissio v. Puola, Unkari ja Tšekin tasavalta

Kieltäytyessään noudattamasta tilapäistä mekanismia kansainvälisen suojelun hakijoiden siirtämiseksi Puola, Unkari ja Tšekin tasavalta jättivät noudattamatta unionin oikeuden mukaisia velvoitteitaan

Nämä jäsenvaltiot eivät voi vedota yleisen järjestyksen ylläpitämistä ja sisäisen turvallisuuden suojaamista koskeviin velvollisuuksiinsa eivätkä myöskään väittämäänsä siirtomekanismin toimimattomuuteen välttyäkseen tämän mekanismin täytäntöönpanolta

Unionin tuomioistuin on 2.4.2020 antamassaan tuomiossa komissio v. Puola, Unkari ja Tšekin tasavalta (Tilapäinen mekanismi kansainvälisen suojelun hakijoiden siirtämiseksi) (C-715/17, C-718/17 ja C-719/17) hyväksynyt jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevat kanteet, jotka komissio nosti kyseisiä kolmea jäsenvaltiota vastaan sen toteamiseksi, että kyseiset jäsenvaltiot olivat jättäneet noudattamatta unionin oikeuden mukaisia velvoitteitaan, koska ne eivät olleet ilmoittaneet säännöllisin väliajoin ja vähintään joka kolmas kuukausi niiden kansainvälisen suojelun hakijoiden asianmukaista määrää, jotka voitaisiin siirtää nopeasti niiden alueelle ja koska ne eivät siis olleet panneet täytäntöön myöhempiä siirtovelvoitteitaan. Unionin tuomioistuin on katsonut yhtäältä, että asianomaiset kolme jäsenvaltiota jättivät noudattamatta päätöstä, jonka neuvosto oli tehnyt 120 000 kansainvälisen suojelun hakijan siirtämiseksi sitovasti Kreikasta ja Italiasta muihin unionin jäsenvaltioihin.¹ Unionin tuomioistuin on todennut toisaalta, että Puola ja Tšekin tasavalta jättivät noudattamatta myös sellaisen aikaisemman päätöksen mukaisia velvoitteitaan, jonka neuvosto oli tehnyt 40 000 kansainvälisen suojelun hakijan siirtämiseksi vapaaehtois pohjalta Kreikasta ja Italiasta muihin unionin jäsenvaltioihin.² Unkaria puolestaan tässä viimeksi mainitussa päätöksessä säädetty siirtotoimenpiteet eivät sitoneet.

Syyskuussa 2015 neuvosto oli tehnyt edellä mainitut päätökset sen hätätilanteen perusteella, joka liittyi kolmansien maiden kansalaisten saapumiseen Kreikkaan ja Italiaan (jäljempänä siirtopäätökset). Näiden päätösten³ mukaisesti Puola oli ilmoittanut joulukuussa 2015, että sen alueelle voitaisiin siirtää nopeasti 100 henkilöä. Se ei kuitenkaan toteuttanut näitä siirtoja eikä enää antanut muita siirtositoumuksia. Unkari puolestaan ei missään vaiheessa ilmoittanut niiden henkilöiden määrää, jotka voitiin siirtää sen alueelle sitä sitoneen siirtopäätöksen mukaisesti, eikä se toteuttanut ainuttakaan siirtoa. Tšekin tasavalta oli ilmoittanut helmi- ja toukokuussa 2016 siirtopäätösten⁴ mukaisesti, että sen alueelle voitaisiin siirtää 50 henkilöä. Kreikasta siirrettiin tosiasiallisesti kaksitoista henkilöä, mutta Tšekin tasavalta ei enää antanut muita siirtositoumuksia.

Nyt antamallaan tuomiolla unionin tuomioistuin on ensinnäkin **hylännyt kolmen asianomaisen jäsenvaltion esittämän argumentin, jonka mukaan komission kanteet eivät täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä sen takia, että koska ensimmäisen siirtopäätöksen soveltamisaika päättyi 17.9.2017 ja jälkimmäisen 26.9.2017, niille ei enää ole mahdollista**

¹ Italian ja Kreikan hyväksi toteutettavien kansainvälistä suojelua koskevien väliaikaisten toimenpiteiden käyttöön ottamisesta 22.9.2015 annettu neuvoston päätös (EU) 2015/1601 (EUVL 2015, L 248, s. 80). Tämän päätöksen pätevyys oli kyseessä yhdistetyissä asioissa [C-643/15 ja C-647/15](#), Slovakia ja Unkari v. neuvosto; ks. myös lehdistötiedote [nro 91/17](#).

² Italian ja Kreikan hyväksi toteutettavien kansainvälistä suojelua koskevien väliaikaisten toimenpiteiden käyttöön ottamisesta 14.9.2015 annettu neuvoston päätös (EU) 2015/1523 (EUVL 2015, L 239, s. 146).

³ Kummankin päätöksen 5 artiklan 2 kohta.

⁴ Kummankin päätöksen 5 artiklan 2 kohta.

korjata väitettyjä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisistä. Tältä osin unionin tuomioistuin on muistuttanut, että jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskeva kanne voidaan ottaa tutkittavaksi, jos komissio tyytyy vaatimaan väitetyn noudattamatta jättämisen toteamista erityisesti nyt käsiteltävissä asioissa kyseessä olevien kaltaisissa tilanteissa, joissa unionin oikeuden toimi, jota väitetään rikotun, on lopullisesti lakannut olemasta sovellettavissa perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymispäivän eli 23.8.2017 jälkeen. Lisäksi **jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen toteamiseen on edelleen asiallinen intressi erityisesti sellaisen vastuun perusteiden vahvistamiseksi, johon jäsenvaltio voi jäsenyysvelvoitteidensa noudattamatta jättämisen seurauksena joutua muihin jäsenvaltioihin, unioniin tai yksityisiin nähden.**

Asiakysymyksestä Puola ja Unkari väittivät erityisesti, että niillä oli oikeus jättää soveltamatta siirtopäätöksiä SEUT 72 artiklan nojalla, jonka mukaan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevat EUT-sopimuksen määräykset, joihin muun muassa turvapaikkapolitiikka kuuluu, eivät vaikuta niiden velvollisuuksien hoitamiseen, joita jäsenvaltioilla on yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi ja sisäisen turvallisuuden suojaamiseksi. Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin on katsonut, että siltä osin kuin SEUT 72 artikla on määräys, jolla poiketaan unionin oikeuden yleisistä säännöistä, sitä on tulkittava suppeasti. Niinpä **artiklassa ei anneta jäsenvaltioille valtaa poiketa unionin oikeuden määräyksistä ja säännöksistä ainoastaan viittaamalla yleisen järjestyksen ylläpitämiseen ja sisäisen turvallisuuden suojaamiseen liittyviin intresseihin vaan jäsenvaltiot velvoitetaan siinä näyttämään toteen tarve turvautua kyseisessä artiklassa määrättyyn poikkeukseen kyseisiä asioita koskevien velvollisuuksiensa hoitamiseksi.**

Tässä asiayhteydessä unionin tuomioistuin on huomauttanut, että siirtopäätösten mukaan **kansallinen turvallisuus ja yleinen järjestys oli otettava huomioon siirtomenettelyn kaikissa vaiheissa** siihen asti, kun kansainvälisen suojelun hakijan siirto olisi saatu päätökseen. Tältä osin unionin tuomioistuin on todennut, että siirron kohteena olleiden jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla on katsottava olleen laaja harkintavalta silloin, kun ne päättivät, oliko olemassa perusteltuja syitä katsoa, että siirrettäväksi tarkoitettu kolmannen maan kansalainen oli vaaraksi niiden kansalliselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle. Tästä unionin tuomioistuin totesi, että siirtopäätöksissä⁵ tarkoitettua käsitettä ”vaara kansalliselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle” on tulkittava siten, että se kattaa niin välittömät kuin potentiaalisetkin uhat kansalliselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle. Unionin tuomioistuin on kuitenkin täsmentänyt, että voidakseen vedota edellä mainittuihin syihin kyseisten viranomaisten **oli tukeuduttava tapauskohtaisen tutkinnan päätteeksi yhtäpitäviin, objektiivisiin ja täsmällisiin seikkoihin, joiden perusteella voitiin ounastella, että kyseessä ollut hakija merkitsisi välitöntä tai potentiaalista vaaraa.** Niinpä se katsoi, että kyseisten päätösten säännökset olivat esteenä sille, että siirtomenettelyn yhteydessä jäsenvaltio vetoaisi ehdottomasti, pelkässä yleisestä väkivallasta ja välitöntä yhteyttä yksittäistapaukseen osoittamatta SEUT 72 artiklaan perustellakseen sen, että se keskeyttää tai jopa lopettaa siirtopäätösten mukaisten velvoitteidensa täytäntöönpanon.

Unionin tuomioistuin lausui sitten Tšekin tasavallan esittämästä puolustautumisperusteesta, joka koski kyseessä olleen siirtomekanismin toimimattomuutta, ja totesi, että vaarannettaisiin siirtopäätöksiin erottamattomasti kuulunut yhteisvastuutavoite ja näiden toimien sitovuus, jos jäsenvaltio voisi tukeutua yksipuoliseen arvioonsa väittämästään kyseisillä toimilla säädetyn siirtomekanismin tehottomuudesta tai jopa toimimattomuudesta ja näin välttää kaikilta kyseisten toimien mukaisilta siirtovelvoitteiltaan. Lopuksi unionin tuomioistuin muistutti, että siirtopäätökset olivat heti niiden antamisesta lähtien ja niiden soveltamisajanjakson ajan Tšekin tasavaltaa sitovia, ja totesi, että tämä jäsenvaltio oli velvollinen noudattamaan kyseisissä päätöksissä asetettuja siirtovelvoitteita riippumatta muuntymisen avun antamisesta Helleenien tasavallalle ja Italian tasavallalle.

⁵ Kummankin päätöksen 5 artiklan 4 ja 7 kohta.

HUOMAUTUS: Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen sellaista jäsenvaltiota vastaan, joka ei ole noudattanut unionin oikeuden mukaisia velvoitteitaan, voi nostaa komissio tai jokin toinen jäsenvaltio. Jos unionin tuomioistuin toteaa, että jäsenyysvelvoitteita ei ole noudatettu, kyseessä olevan jäsenvaltion on noudatettava tuomiota mahdollisimman pian.

Jos komissio katsoo, että jäsenvaltio ei ole noudattanut tuomiota, se voi nostaa uuden kanteen, jossa se vaatii rahamääräisiä seuraamuksia. Jos jäsenvaltio ei ole ilmoittanut direktiivin täytäntöönpanotoimenpiteistä komissiolle, unionin tuomioistuin voi komission ehdotuksesta määrätä seuraamuksista jo ensimmäistä tuomiota annettaessa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127